

1

Violența sexuală pe înțelesul tuturor

Violența sexuală este un fenomen social extrem de grav, cu consecințe de lungă durată pentru victime. Peste 600.000 de femei din România au fost la un moment dat victime ale unor agresiuni sexuale. Proporțiile fenomenului arată că violența sexuală nu este o întâmplare nefericită sau un accident care se întâmplă altcuiva! Violența sexuală este o problemă ce ne implică pe toți fie ca potențiale victime, fie ca martori tăcuți ori ca potențiali agresori. Violența sexuală nu ține cont de etnie, religie ori venituri, ține cont însă de gen. Violența sexuală afectează disproporționat fetele și femeile și are drept cauză moștenirea istorică a inegalității între femei și bărbați. Un prim pas pentru a stopa fenomenul este să spargem tabu-urile din jurul violenței sexuale, să vorbim despre ceea ce ni se întâmplă fără rușine sau culpabilitatea. Rușinea și vina sunt ale agresorului.

Ce este violența sexuală?

Elementul de bază ce caracterizează toate formele de violență sexuală este **absența consimțământului**. Orice formă de constrângere, de incapacitare ori înșelăciune în privința unui comportament ori act sexual are efectele unei violențe sexuale.

Unele forme de agresiune sexuală sunt mai clare, mai evidente, implică violență fizică și au ca autori persoane necunoscute, în timp ce alte forme de violență sexuală sunt mai subtile, mai greu de detectat pentru cei din jur și implică persoane din apropierea victimei (membrii ai familiei, prieteni, profesori, persoane credibile în comunitate).

Formele de violență sexuală cele mai frecvente sunt:

- ▶ Acte non-consensuale, cu penetrare vaginală, anală, orală, indiferent că penetrarea se realizează cu o parte a corpului sau cu un obiect (viol, inclusiv viol marital)
- ▶ Atingeri nedorite pe care o persoană le suportă sau este constrânsă să le facă, comportamente de stimulare sexuală pe care o persoană le suportă sau este constrânsă să le facă (agresiune sexuală)
- ▶ Avansuri, propuneri, solicitări cu caracter sexual, adresate unei persoane în mod repetat și după ce aceasta a dat de înțeles că nu le dorește (hărțuire sexuală)
- ▶ Constrângere la a privi sau la a citi materiale cu conținut sexual (în cazul minorilor, corespunde infracțiunii de corupere de minori)
- ▶ Obligarea la acte sexuale cu una sau mai multe persoane în schimbul unei retribuții materiale (prostituție forțată/trafic de persoane în scop de exploatare sexuală).
- ▶ Constrângerea la raporturi sexuale neprotejate și/sau interzicerea contracepției
- ▶ Sterilizarea forțată sau graviditatea forțată

Multe dintre aceste forme de violență sunt incriminate de codul penal ca infracțiuni contra libertății și integrității sexuale și sunt pedepsite cu închisoarea. **Acțiunea penală pentru multe dintre aceste infracțiuni se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate. Organele judiciare nu se sesizează din oficiu pentru infracțiuni de natură sexuală, iar acest lucru constituie un impediment pentru raportarea agresorilor.**

Urmările violenței sexuale

- ▶ În plan fizic – leziuni dureroare, infecții cu transmitere sexuală, sarcini nedorite;
- ▶ În plan emotional – neîncredere, izolare socială, anxietate/depresie, stimă de sine scăzută, simptome de stres post-traumatic (fleshback, amnezii, anxietate, tulburări de somn și alimentație, comportamente de evitare);
- ▶ Risc crescut de suicid.

Violența sexuală în cifre

Cel puțin **6%** dintre femeile din România au fost victimele unei agresiuni sexuale.

Doar **5%** dintre atacurile violente asupra femeilor sunt raportate la Poliție, mai puțin de **1%** sunt pedepsite.

70% dintre agresorii sexuali sunt bărbați, cunoscuți victimelor.

61% dintre violuri sunt comise într-o casă cunoscută victimei, de regulă chiar domiciliul victimei.

Peste **90%** dintre agresori sunt bărbați, iar **19%** sunt membrii de familie ai victimelor.

78% din cazurile de viol sunt achitate.

În S.U.A., la fiecare **6** minute o femeie este agresată sexual, în Canada la fiecare **4** minute, în

România aproximativ **200.000** de femei au fost agresate sexual în ultimele 12 luni.

De ce oare?

Pentru că... sexualitatea este un subiect tabu; nu știm să vorbim cu demnitate și seriozitate despre corpurile noastre și ceea ce ni se întâmplă.

Pentru că... sexualitatea și violența sexuală este înconjurată de prejudecăți – opinia publică judecă victima și o considera vinovată de a-l fi provocat pe agresor.

Pentru că... trăim urmările unei istorii care nu considera violul ca pe o agresiune împotriva victimei, ci ca pe o agresiune împotriva tatălui/familiei victimei. Multă vreme soluția legală pentru un viol era căsătoria în timp ce astăzi cercetările judiciare pornesc numai la plângerea victimei.

Pentru că... până la mijlocul anilor 2000, codul penal nu incrimina fapte precum violul marital sau hărțuirea sexuală. Practica judiciară este încă defectuoasă în ceea ce privește infracțiunile contra libertății și integrității sexuale.

Pentru că... victimele nu pot beneficia de asistență specializată, nu pot găsi sfaturi, sprijin ori îndrumare gratuită. Victimele agresiunilor sexuale sunt tratate neprofesionist de autorități, deseori anchetele penale constituindu-se în prilejuri de **revictimizare**.

Pentru că... publicul nu mai reacționează la dramele din jurul său. Martorii nu mai intervin pentru cauza victimei, trecătorii nu se opresc să ia atitudine când văd o scena de violență.

Rețeaua informală Rupem tăcerea despre violența sexuală este formată din următoarele organizații care promovează egalitatea de gen și acționează împotriva violenței asupra femeilor: Asociația Transcena, Institutul Est European pentru Sănătatea Reproducerii, Asociația Front, Centrul Parteneriat pentru Egalitate (CPE), Asociația E-Romnja, Asociația Filia, Asociația Artemis, coordonator Asociația A.L.E.G, colaborator Fundația Sensiblu.

Proiect finanțat prin granturile SEE 2009 – 2014, în cadrul Fondului ONG în România; Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a granturilor SEE 2009 – 2014